

sunt decât partile care s-au desfașurat încă de mult înainte de 1848 în sănătatea Imperiului austriac și continuându-și activitatea acum se astă organizație, și circumscrisă, cu număr mai nou ori mal vechie, precum partea conservativă-aristocratică, și această parte federalistică-autonomică, parte centralistică; partea constituțională centralistică a germanilor care voiesce a concentra totă imperia în Wiena, partea dualistică a maghiarilor, care voiesce a împărți Imperiul în două părți străngând cu totală autonomie singură celor province, și caracterul național al poporilor negermane și nemaghiare, și în urmă partea mai numerosă a federaliștilor care voiesce constituționalismul liberale, conservarea autonomei fiind cărora provincie ale Imperiului, și observarea strânsă a drepturilor naționali ale tuturor națiunilor. Era genesea acestor direcții și partite este urmată: Năvălindu anul 1848 cu ideile sale preste Imperiul austriac observându mai întâi în provinciile ereditare urmatorele: prorumpând în luna lui Februarie 1848 miscarea violintă de libertate mai întâi în capitala Imperiului, în Wiena, și mai întâi cu mișloci și petiții, era mai apoi cu atacuri contra milicii, și cu rezistență până la pierderea de mai multe vieți, — miscările pretensive lăsându-se și în afară în provinție, — între acestea, aprobația și armarea gardei cetățenești și a legiunii studenților, mai departe, retragerea lui Metternich și a conservatorilor de la regim și formarea unui ministeriu nou din bărbați poporari, și cu aceasta responsabilitatea ministrilor dimpreună, cu patenta cuprindătoare de concesiunile din Martie 1848, și neîndestulându-se niște cu aceasta fiind că coprindea în multe restrângere constituționalismul adverat, stărsoră prin 10 iulie 1848, schimbarea ministerului de mai înainte și compunerea altui nou, și cu aceasta deschiderea consiliului imperial. Când se citi învăntul Tronului acestui consiliu, „unde fu vorba de adăugirea libertăților și de îndreptățirea egale a naționalităților“ intonată cu toții, germani și slavi se trăseseră! unde însă veni vorba de misiunea Austriei de a trăi în legătură cu Germania și ore comu a servi de lătităria germanismului între popoarele negermane, „slavii au tăcutu prezență că le place libertatea însă nu se învoiescă nici decum ca se fi germanisați și încă ce e mai mult, Cekii, naționali și liberali, care la început, parte nu cunoșteau exactu neșvintele germane, parte speră că pre germanii ultrașii îi vor pută obiect la calea adverată, adică la recunoșterea libertății nu numai individuali dar și naționali, „șediușă în stânga extremă a liberărilor, ca se nu se crede că aprobă tendințele germanizării ale germanilor ce se țină liberali, și treceau în urmă în centrul dreptă voindu a se apera de agresiunea națională, chiar și de s'ară vedea și mai puțini liberali!“ Intracea crescându pretensiunile Wienerilor și ale Consiliului preste acceptarea Regimului și a familiei împărațesci, în 9 Octombrie 1848, se mută parlamentul său consiliul imperial din Wiena, și se declară de strămutat la Crenisiru, unde și-a continuat activitatea pînă în 4 Martie 1849, cându fu desființat cu totul consiliul, și se introduce uă constituționă nouă octroiată, strânsă centralistică pentru totă Imperia și așa fu pentru Ungaria. Era peste acă constituționă, cu patentele imperiale din 31 Decembrie 1851, s'a introdus Regimele absolută.

Acestea le aflam din datele istorice despre miscările liberali și naționali în provinciile ereditare ale Imperiului austriac, pînă la păsirea din viță a absolutismului de curând trecută. Dacă însă ne vom întorce privirea prete miscările din Ungaria din acest

tempu: aici încă observeam cum că acțiunea de libertate ce se mișcă încă de mult în ascunsu, a păsitoru cu putere la îvelă; căci renomulă advocațu sa a cumă emigratul politic, Ludovic Kosuth, ca unul dintre conducătorii opoziției liberales din Dietă Ungara adunată la Posoniu său Presburgu încă în 12 Noembrie 1847, audindu despre mișcările resturnătorie de starea vechiă, carl prin Wiena decurgea de prin luna lui Februarie 1848, însu înțeles unei mulțimi de popor de totă condiționă, să vorbire în care a pretențu pentru totu imperiul austriac cele mai întinse libertăți și viață parlamentară în înțelesul deplină alu cu vîntul, — și acăstă vorbire fu ascultată și primă cu atâtă entuziasm, în cîtu tōte se puseră în miscare, și viața crescu prin faima despre resturnarea Tronului în Franția. De unde curagiul partitei oponționale eră atâtă în Dietă din Posoniu cău și afară. În capitala Pesta mai ales, se formăra estra vre 12 puncturi de gravame, de păangeri care să se subștemă regimelui spre vindecare și unele din aceste gravame înainte de a se fi asternută barimă spre vederea Regimului și începută a se executa înțelesul liberale, era Dietă însă formă uă deputațione care mergându la Wiena, se pretențu în numele țărei, Regime constituțional cu parlament și cu ministeriu respodițioru, și acăstă deputațione plenindu și misiunea în 16 Marti, ședința Dietei din 17 a aceleasi luna și arestată Dietei concesiunea vieții parlamentare și a Ministerului respodițioru, la care Regimele din Wiena se învoise instruțorile în care se astă.

G. B.

Domnule Redactore,

Convinu că simțimētele de adeveru și de dreptate ce stimabilul diariu Românilu le a profesat cu neclintire și la care neconținu ne a chiamat și ne a deschis calea, nu mă voru refusa publicarea acestui recursu ce din nou me vedu provocat a face la opinionea publică care, ca putere supremă ce vede lucrurile cu ochii conșcientei și le judecă cu seriositatea rațiunii, era nu cu pasiunea meschină și animel stinsă în ambițion neomenos, va sci se ju-dece și în cestiuine dintră mine și d. Chișescu, comisarul polițienescu în calea Galbenă din Capitală.

Acestu d. Comisarul polițienescu, despre a căru memorabile conduită nu suntu eștă, și mai cu semă astă-dă, ce ar ave multă, pîr multe de disu, l-a plăcutu ca chiaru prin colonele „Românilu“ de la 10 Septembrie curentă, chiaru prin diariu poporul Română mai puternic d'a desveli și nedreptă, se vie a se justifica pentru fapta arbitrali sigilari a prăvăliei și casei mele.

E bine! spre a demonstra că cunțele pe care d. Chișescu le-așe-ri regimă în față publicul giustificarea d-săle, nu suntu de cătu argumente cunțu polițienescu din regimul de tristă memorie, în care, din nevorocire, d-se și a facutu educaționă de funcționar publicu, n'amă de cătu a pune în vedere publica acestea:

1. Monitorul Oficial de la 11 Augustu sub Nr. 175, pagina 4, colona 1, desmine formalu cuvântul d-săle cū, eștă amă deschisu stabilementul în cestiuine, fără permisiunea onor. Prefecturi a poliției Capitalei. Si dacă d. Chișescu va voi a se argumenta totu ca dupe fotoliul polițienescu ca numă acea publicaționă oficială nu-mi pote giustifica încă deschiderea stabilementului fără a avea mai întâi biloul onor. Poliției pentru permisiunea d'ală deschide, — biloul pre care d. Chișescu, mi-lu a datu în fine mai altă-eri dape și a satisfăcutu capriciul cu mine, — și voi respondă. Dacă peatru ce ore d-sea nu avutu aceea și esactitate exemplară și pentru stabilementele ce-

loru-l-alii dece dd. cetățenii ale căroru nume figurează în acea-și publicaționă oficială dimpreună cu numele meu și ale căroru stabilement, în acea-și categorie cu alu meu și funcționat și funcționeză nici moi multă nici mai puțină intru tōte intocmai ca alu meu? Pentru ce ore în acea séră, cându d-sea, d. Chișescu, a evaluă placerea a fi atâtă de zelosu păzitoru alu ordinei cu mine, n'a facutu totu asemenea și cu cele-alte patru stabilement care nuntă într'u stradă cu mine, și pre care în acelă tempu le a găsitu deschis ca și pre alu meu?..

II-lea. Actul de constatare făculă la facia locului de mai mulți onor. Cetățenii ce se vede mai giosu, învedereză că, d. Chișescu a bine-voită a ascunde adevărul cându a disu publicul că numă prăvălia a sigilat-o.

III-lea. Declarația D. N. Magheru, fostu sub-comisarul de galbenu sub d. Chișescu până la sigilarea stabilementului meu, ce urmează mai josu, desvelirea și mai lăpide conduita d-lui Chișescu, Comisarul polițienescu, atâtă în privinția mea cău și a altoru cestiuini.

Vădă dără și publicul și actualele guvernă constituționale alu României în ce măni de funcționari suntu încerdințate onoreu și avereă năstră a comerțanilor carl suportându orice contribuționă de dări comune în Statu, numai spre a fi giucărui capriciul funcționarilor ca d. Chișescu!

Agamemnon St. Stoianovici.

Pe lângă epistola d-lui A. Stoianovici este anesată uă constatare a 12 comerțanți s'uă declarare a fostului sub-comisar, N. Magheru prin care se a rată, în una, că nu văduțu însă sigurile puse atâtă pe ușele prăvăliei în față, cău și pe ușele din dosu prin care se comunică cu Camera servitorilor și cu privință; în cea-l-altă prin care disul supcomisarii afiră că prăvălia s'a sigilat pe nedreptu și că d. Chișescu ar fi maltratându pe funcționarii subalterni cumă și pe persoanele arestate.

Ni se comunica nă violinte depeșă, desi nu pătă lămurită, contra d-lui Prefectu de Tecuci. Fiindu ca avem uă deplină stimă pentru d. C. Racoviță, credem că ne îndeplinimu nă datoră cătră d-sea și către publicu, dându locu tutoru reclamărilor, ca se pătă și spulberate, cându suntu neesacte, prin evidența faptelor. Vomă publica totu de una acușările aduse contra funcționarilor amici ai nostru mai ales, tăpînș d'unu simțimētu de respectu către noi însine, și de credință că libertatea presei este mișlocul celu mai puternic d'a desveli și nedreptă.

TLEGRAMA.

Tecuci 30 Septembrie 1866.

Domnului Ministrul de interne.

Daca provenia a decretat la 11 Februarie se să salveze România și suspendarea suferințelor de săpte ani neintrerupti, pentru ce daru nu s'ar putea accepta ca și d-v. se decretea și se asigură prin puterea ce vă este dată de Ministeru și omu, fericirea a 10,000 locuitoru din urbea Tecuci care astă-đi încă în indignația loră stău gata a de temeu și îngrijori unu Guvernă atâtă de multă iubuit. Acesta Primarie, d-le Ministeru, fiindu spectacatu încă din cea-astă lună de administrație a actualului Prefectu, aii acceptat prin diferențe faze, șină căte șină, și nici uădată nu și apermis, nici în calitate de autoritate comunală a se rost în contra lupii formidabile ce există între populație și brutalitatea prefectului actualu. Astă-đi însă d-le Ministeru cându provocările din partea sea și sprijinul ce dă prevaricatorilor și omenilor de a buști numă și numă spre a pută susținut, care dupe d-sea se numescu cestiuini vitale în primă teră, era dupe no și lumea de aciu, de cătu interes personale, ajungându acum la culmea loră și în neputință de a mai fi mascăti, găsimu de datoria năstră a Vă prosterni cunoscute, și vă rugă se priuști fără bănuială, de și nu suntemu competență, celu puținu ca de la simili cestianii nemulțumirea generală despre persoana prefectului care prin lipsa sea de educație

nea politică și prin necunoscință datorilor ce-ute de societate, aă lovitură demnitatea autorității ce i s'au încredințat și aă perturbat ordină publică în tempu de săpte luni. Spre justificarea celor de mai susu, vomu cito, d-le Ministeru, unu actu numă, ieră s'au comis unu atentat asupra unu din agentii sel prevaricatori și, în locu de aă urmări, aă căpătă trei victime, unu primar, unu ajutoru de primar și unu altu invidiu; toți trei din Comuna Poena, plasa Nicorești, din această potei conchide, d-le Ministeru, ce pote face esasăperarea unu poporu cându justiția este opresă, cându voință absolută a unu omu brută, dispune de onore, viață și avereă cestianilor, ale căroru libertăți garantate de Constituționă suntu date dreptu recompensă unu Prefectu și acăstă pentru ce? Nu scim! Așa fiindu situația noastră, venimă aici, d-le Ministeru, fără ca se vă mai putem da asigurarea ordină publică pentru cina de măne.

p. Primar, Major M. Buduganu.
G. Istrate, Tache Anastasiu, Harnalambie Négu.
No. 1714.

Roman, 25 Augustu 1866.

Domnule Redactore,

Stimabilul domniei-vostre diariu fiindu prea devenită celu mai respindutu în lătă România, în privința meritului său, îmă d curajulă și vă rugă mai alesu ca veciul abonatul alu acestui diariu, ca se dați locu în colonele sale alăturatelor acte, spre a se convinge și care pe deplină ca tănguirea publicată în numele locuitorilor de pe moșia mea Botescu, prin fioa d-vări din 19 ale corentei, este nă calomnie ce se silește și se aduce mie.

Suntu convinsu domnule redactore că numai prin publicarea acestor acte, lumea va cunoșce devenită i dreptatea în cestiu improprietării locuitorilor dupe Botescu, bănuită și impedită numă de D. Iancu Stircea proprietarul învecinat moșii Moreni, carele stăndu în înțincutu, se servă a calomnie sub numele acelorui locuitor. Va cunoșce, dicu fie-care că D. Stircea, în loc de a se supune decisiunii consiliului de Statu, basată pe legale cercetări și probe, și prin care obligă a se da locuitorilor pământul ce l-a avutu din străbun, pină și după promulgarea legii rurale, nemulțumită a-și primi de la locuitorii bonu conformu jurnalului consiliului de Ministri presidatul de Domnitorul la 14 Octombrie 1864, pentru acelă pământ, alergă prin felurile mijloace, intrăgându pe locuitorii a corelă mai de frunte pământul dupe moșia mea Botescu în locul acelui ce dănsă l-a avutu, și l-a căstigată domnia-sa, fără a voi se profite D. Stircea nici de facultatea art. 34 din legea consiliului de Statu.

Priuști vă rogă domnule redactore etc.
Aga D. Stanu.

Decisiunea Consiliului de Statu cu No. 96. Consiliul de Statu cercetându astăzi în 18 Octombrie 1865 recursul săcăzut de către D. Dimitrie Stanu, în contra încheierii comitetului permanent alu județului Românu, sub N. din 10 Maiu 1865, prin care se hotărască ca locuitorii dupe moșia Botescu proprietarul d-lui Stanu, cori aveau locurile legitime dupe veciulă așezămintu ruralu, pe partea de moșie din Botescu care să cășcăgiată prin judecată de către proprietarul moșiei vecină Văleni cu a D. Stircea, se fie strămutați din acelă locuri, și așezați pe moșia ce a rămasă drăptă d-lui Stanu, pentru cunțu săcăzutu că judecată între D. Stanu și D. Stircea finindu-se la Curtea de Casajună încă în Martie 1864, iar aducerea întru imprimare a hotărârei definitive executându-se în Maiu 1865, D. Stanu nu ar fi mai avutu dreptul de a disposa de acelă pământ în intervalul mai susu citat, adică timpul de la respingerea recursului la Curtea de Casajună, pînă la aducerea întru imprimare pe față pământului a hotărârii.

Asculțându pe recorintă, prin procuratorul său D. Ion Strat; Asculțându pe partea adversă reprezentată prin D. Veisa, precum și pe săteni în cestiu, reprezentată prin d-lui D. Veisa. Considerându că după art. I din legea rurală, locuitorii săteni rămuști proprietari pe locurile co s'au găsitu posedându la promulgarea acelei legi;

Considerându că legea rurală nu admite strămutarea locuitorilor din locurile ce s'au găsitu posedându la promulgarea ei, de cătu încă din cîndu se sătună cestianii nemulțumirea generală despre resursul No. 166, iar de la celu al doilea No. 56 că acestu locuitoru a murită la 6 Februarie anul corentu, adică cu treiunzi înainte de a dă mărturia, în urma căroru ceretăndu-se din nouă de la primăria de Gherăescu, cum aă legalisată asemenea mărturia dupe unu timp de atâtea luni făcătă cu președintele cestianilor, căndu unul din ei Ianoș Andraș era mortu de atâtă tempu, d-lui prin referatul No. 167 îmă răspunde că „nu are nici o scință despre mărturia ce locuitorul de Botescu pretindă că s'ar fi

Considerându că, motivul pus înainte de către procuratorele D-lui Stircea și a locuitorilor ce ar si urmată stăpânire în comună pe secole locuitorii, nu pote avea nici o valoare în casul de față, fiindu că chiar de ar fi existat o asemenea, nu pote destinația posesiunea ce aă avută locuitorii din Botescu pe acelă locuri;

Consiliul, în virtutea art. 27 din legea rurală, decide;

Locuitorii din Botescu se fie reintegrați și improprietării pe locurile ce le-ău posedați la promulgarea legii rurale, pe parte de pământul ce s'ă căstigătă din trupul moșiei Botescu prin judecată de către D. Stircea avându acestu din urmă a primită bunurile ce voru cuveni pentru pământul datu.

Procesu-verbalu alu Prefectului de districtul Nîmțu din 17 Iunie 1866.

În urmarea ordinului d-lui ministru de interne No. 12994, din 9 ale cor. astea luni, prin care nu s'ă dată însărcinare de a aduce întru intocmai împlinire pe față pământul a decisioanei onorabilei consiliului de Statu, din 1865, No. 96, pentru reintegarea locuitorilor Botescu județului Românu în pământurile ce îi le posedați la promulgarea legii rurale, pe parte de pământul căstigătă prin judecată de D-nă Calină Stircea, de la D. Dimitrie Stanu.

Păsindu la fața locului, am găsitu presente pe părțile în chestie, adică pe locuitorii de Botescu, pe D. Dimitrie Stanu reprezentatul de siul d-sale D. Iordache Stanu în puterea depeșei No. 5745, și d-na Stircea reprezentată prin vecihul d-sale d-nu Marinovschi, amă mai găsă și unu No. de locuitorii din communele învecinate ce era adusă după arătarea loră de locuitorii de Botescu pentru a susține prin ei pretenția loră de pământul de pe rîul Moldova nu s'ar fi slăpinită de el, după cumu D. Stanu susține și cu totă că misia mea nu este de a asculpta marturi, și a intra în desbateri de slăpiniere intru cătu acăstă este constatare pe categorie prin lucrările de mai înainte, și chiaru prin insușii hotărârea consiliului de Statu, totuși dupe stăruințele Botesciilor iam ascultat, și care nu său arestatu precum urmedă:

